

Rak przełyku rozpoznawany jest każdego roku u blisko pięciuset tysięcy osób i nowotwór ten stanowi szóstą najczęstszą przyczynę zgonów na tle nowotworowym na świecie. W Polsce, w każdym roku, stwierdza się tą chorobę u ponad tysiąca mężczyzn i u prawie trzystu kobiet. Objawem raka przełyku jest utrudnione przełykanie płynów i pokarmu. Niestety, objaw ten pojawia się dość późno i najczęściej świadczy o zaawansowanej formie choroby w której, średnio, jedynie 20% pacjentów przeżyje kolejnych 5 lat. Z drugiej strony, ta sama choroba wykryta na wczesnym etapie wiąże się z ponad trzy-krotnie dłuższym przeżyciem. Różnica ta podkreśla ogromną rolę wczesnej diagnostyki raka przełyku.

Rozwój raka przełyku odbywa się etapami, a pierwszym z nich jest utrata prawidłowych właściwości przez powierzchniowe komórki ściany przełyku. Komórki te ulegają przemianie w struktury patologiczne określane jako śród-nabłonkowa dysplazja małego i dużego stopnia. Obydwa wymienione stany związane są z wysokim ryzykiem dalszej przemiany w raka i są wykrywalne w badaniu z użyciem specjalnej kamery nazywanym endoskopią. Niestety, z uwagi na subtelny wygląd tych zmian w endoskopii, wykrycie ich sprawia duże trudności.

Gąbka cytologiczna Cytosponge™ jest nowym narzędziem diagnostycznym do pobierania komórek z przełyku. Składa się ona z kapsułki zawierającej 3cm-ową gąbkę przymocowaną do sznurka. Podczas badania pacjent połyka kapsułkę, która następnie rozpuszcza się w żołądku uwalniając gąbkę. Wyprowadzając gąbkę poprzez pociąganie za sznurek, urządzenie pobiera komórki z całej długości przełyku, które po odpowiednim przygotowaniu nadają się do analizy. Do tej pory, skuteczność Cytosponge™ oceniano przede wszystkim u pacjentów z chorobą refluksową przełyku. Wysoka skuteczność w wykrywaniu powikłań tej choroby była możliwa dzięki wykryciu szczególnego rodzaju komórek (nazywanych biomarkerami) występujących jedynie w tym stanie chorobowym.

Nasze badanie, zainicjowane przez Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego oraz Narodowy Instytut Onkologii – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, ma na celu poprawę przeżywalności pacjentów z rakiem przełyku poprzez zwiększenie wczesnej wykrywalności tej choroby. Do tej pory, wiedza naukowa na temat rozwoju raka przełyku była ograniczona a to sprawia trudności w opracowaniu biomarkerów z potencjałem do wczesnego wykrywania. W celu pokonania tych trudności, podzieliliśmy nasze badanie na dwie części. W pierwszej części będziemy analizowali historyczne materiały tkankowe od pacjentów którzy przeżyli w przeszłości leczenie wczesnych stanów nowotworowych przełyku. Wspólnie z naszymi współpracownikami z Uniwersytetu w Cambridge w Wielkiej Brytanii, przeprowadzimy liczne analizy molekularne w celu określenia biomarkerów potrafiących odróżnić tkankę nowotworową od tkanki prawidłowej przełyku.

Do drugiej części badania zamierzamy włączyć pacjentów z wysokim ryzykiem raka przełyku by w praktyce ocenić skuteczność diagnostyczną biomarkerów określonych w pierwszej części badania. Ocenę tą przeprowadzimy na materiale tkankowym pozyskanym poprzez gąbkę cytologiczną Cytosponge™ i porównamy skuteczność tej nowej metody z badaniem standardowym jakim jest endoskopia z pobraniem wycinków.

Reasumując, niniejsze badanie ma na celu zwiększenie wiedzy dotyczącej rozwoju raka przełyku, a następnie wykorzystaniu tej wiedzy w celu opracowania nowej metody diagnostycznej z użyciem minimalnie-inwazyjnej gąbki cytologicznej Cytosponge™. Mamy nadzieję, że metoda ta przyczyni się w przyszłości do lepszej i skuteczniejszej wykrywalności raka przełyku, co przełoży się na poprawę przeżycia pacjentów dotkniętych tym nowotworem.